

Tlačová správa

Luxemburg 1. júna 2022

Konkurencieschopnosť malých podnikov sa vďaka podpore EÚ takmer nezlepšila

Malé a stredné podniky (MSP) sú oporou hospodárstva EÚ. V podstate však nemali prospech z opatrení EÚ zameraných na zvýšenie ich konkurencieschopnosti. K tomuto záveru dospel Európsky dvor audítorov v osobitnej správe, ktorá bola dnes uverejnená. Finančné prostriedky EÚ motivovali MSP investovať, ale ich vplyv a účinnosť na konkurencieschopnosť boli pomerne obmedzené až do tej miery, že najviac podporené MSP jednoducho nemali skutočný prospech z podpory EÚ. Audítori vyzývajú Európsku komisiu a členské štáty, aby lepšie využili financovanie zo strany EÚ, a tak účinne pomáhali MSP.

Malé a stredné podniky sú oporou hospodárstva EÚ, zamestnávajú približne dve tretiny (63 %) pracovnej sily EÚ a vytvárajú polovicu (52 %) pridanej hodnoty EÚ. Niekedy však majú ťažkosti, keď sa snažia súťažiť s väčšími spoločnosťami. EÚ má politiky zamerané na podporu MSP, konkrétne prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR). V období 2014 – 2020 sa na programy financované z EFRR vyčlenilo viac než 40 mld. EUR na zlepšenie konkurencieschopnosti MSP a v reakcii na pandémiu COVID-19 sa uvoľnili ďalšie finančné prostriedky EÚ. Audítori EÚ však dospeli k záveru, že sa tým výrazne nezvýšila konkurencieschopnosť MSP.

„MSP, ktoré sú oporou hospodárstva EÚ, potrebujú a zaslúžia si podporu pri začatí a rozširovaní svojich činností“, povedal Pietro Russo, člen EDA zodpovedný za tento audit. „Podpora z EFRR však v posledných rokoch výrazne nezmenila celkovú konkurencieschopnosť MSP, čo vyvoláva isté pochybnosti o prínosoch opatrení EÚ v tejto oblasti.“

V EÚ je spolu viac než 20 miliónov MSP. Predpokladalo sa, že z EFRR sa do konca roka 2019 priamo podporí 800 000 z nich. V nariadení o EFRR sa však od členských štátov nevyžadovalo, aby stanovili stratégie, ako čo najlepšie zvýšiť konkurencieschopnosť svojich MSP, čo sťažovalo zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky EÚ zameriavali na podniky a oblasti s najvyšším potenciálom rastu. Z programov EFRR sa v priemere poskytlo približne 42 000 EUR na prijímateľský MSP. Tento číselný údaj však zakrýva výrazné rozdiely medzi členskými štátmi, skutočná výška financovania sa pohybovala od približne 392 000 EUR na jeden projekt v Rakúsku po menej než 1 000 EUR v Írsku. Financovanie vysokého počtu MSP môže byť problémom, varujú audítori EÚ, pretože malé projekty čelia riziku, že nedosiahnu kritický objem potrebný na dosiahnutie skutočnej zmeny v konkurencieschopnosti MSP.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

V praxi bola väčšina finančných prostriedkov EFRR vyčlenená na podporu prostredníctvom samostatných projektov zameraných na jednotlivé MSP. Z auditu však vyplynulo, že tieto projekty mali len obmedzené účinky presahovania, čím sa znížil celkový vplyv podpory EÚ. V niektorých prípadoch financovanie z EFRR dokonca negatívne ovplyvnilo hospodárske vyhliadky MSP, ktoré súťažili na rovnakých trhoch a ktoré podporu nedostali. Audítori tiež poznamenávajú, že projektmi sa zvyčajne riešili špecifické faktory konkurencieschopnosti bez toho, aby sa prijali kroky na zabezpečenie účinnosti projektov alebo aby sa reagovalo na potreby podnikov v širšom zmysle, napríklad na potrebu nájsť kvalifikovanú pracovnú silu, riešiť regulačné prekážky a zvládnuť administratívnu záťaž. Audítori zistili, že v dôsledku toho niektoré MSP získali značné zdroje bez toho, aby sa zlepšila ich celková konkurencieschopnosť.

Ďalšie prvky brzdili účinnosť podpory EÚ, uvádzajú audítori. Išlo napríklad o výberové konania, ktoré boli vo všeobecnosti príliš ambiciózne a neboli navrhnuté na pridelenie financovania najkonkurenčnejším projektom. Väčšina návrhov, ktoré dosiahli minimálny počet bodov oprávnenosti, získala financovanie bez akéhokoľvek referenčného porovnávania či súťaže medzi žiadosťami. Ignorovali sa faktory, ako je udržateľné zvyšovanie konkurencieschopnosti alebo rozšírenie trhu, zatiaľ čo inovácie alebo výskum a vývoj mali len malý vplyv na rozhodnutia. V dôsledku toho neboli finančné prostriedky EÚ nasmerované primárne do najslubnejších MSP.

A napokon, audítori spochybňujú pridanú hodnotu týchto finančných prostriedkov. Poznamenávajú, že väčšina MSP by aj tak uskutočnila podobnú investíciu, či už s verejným financovaním alebo bez neho, čo potvrdzuje riziko mŕtvej váhy pri tomto type podpory EÚ, čo je záležitosť, na ktorú EDA upozornil už mnohokrát.

Základné informácie

V EÚ sú MSP podniky s menej než 250 zamestnancami a ročným obratom do 50 mil. EUR alebo celkovou ročnou súvahou do 43 mil. EUR. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), a najmä Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), sú jednými z najväčších programov EÚ, ktoré poskytujú finančnú podporu MSP. V období 2014 – 2020 sa v rámci programov financovaných z EFRR vyčlenilo 54,4 mld. EUR na opatrenia súvisiace s MSP prostredníctvom osobitných priorít nazývaných tematické ciele. Väčšina tematických cieľov EFRR môže priamo alebo nepriamo prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti MSP. Tematický cieľ 3, „Zlepšovanie konkurencieschopnosti MSP“, je druhým najväčším tematickým cieľom, pokiaľ ide o objem pridelených finančných prostriedkov z EFRR, a to vo výške 40,3 mld. EUR z celkovej sumy financovania z EFRR vo výške 201,5 mld. EUR vyčlenenej z rozpočtu EÚ k 1. júnu 2021. Celkovo tri štvrtiny financovania z EFRR určeného pre MSP (75 %) sú v podobe priamej podpory.

Osobitná správa 08/2022 *Podpora konkurencieschopnosti MSP z EFRR – nedostatky v návrhu znižujú účinnosť financovania* je k dispozícii na webovom sídle EDA (eca.europa.eu).

V máji tohto roku EDA uverejnil aj osobitnú správu o [programoch EÚ na pomoc MSP s prístupom na medzinárodné trhy](#).

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe.

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 553 547